HOMO CRIMINALIS

Mark Galeotti (n. 1965) este expert în istoria modernă, politica și securitatea Rusiei. Autor prolific, printre cele mai recente cărți ale sale se numără: *Putin's Wars* (2022; ed. rom.: *Războaiele lui Putin*, Humanitas, 2023), *A Short History of Russia* (2021; ed. rom.: *O scurtă istorie a Rusiei*, Humanitas, 2021), *Armies of the Russian-Ukrainian War* (2019), *We Need to Talk About Putin* (2019; trad. rom. *Hai să vorbim despre Putin!*, Humanitas, 2021), *Russian Political Warfare: Moving Beyond the Hybrid* (2019), *Kulikovo 1380: The Battle that Made Russia* (2019), *The Vory: Russia's Super Mafia* (2018), *The Modern Russian Army, 1992–2016* (2017). De asemenea, semnează articole cu regularitate pentru *Moscow Times*, *Raam op Rusland*, *Business New Europe* și numeroase alte publicații. Scrie și pe propriul blog, „In Moscow's Shadows".

Este profesor onorific la University College London și director general la Mayak Intelligence, o firmă de consultanță și cercetare specializată în relațiile cu Rusia. Este bursier al Institutului de Relații Internaționale de la Praga și al Royal United Services Institute de la Londra. A predat istorie la Robinson College, Cambridge, și are un doctorat în științe politice la London School of Economics. A fost șeful Departamentului de istorie de la Universitatea Keele, profesor de afaceri internaționale la Universitatea din New York, profesor invitat la Universitatea Rutgers (Newark), la Universitatea Carolină din Praga și la Institutul de Stat pentru Relații Internaționale al Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse (Moscova). A consiliat mai multe instituții, printre care Comitetul pentru Afaceri Externe al Camerei Comunelor (Marea Britanie), Adunarea Parlamentară a NATO, Interpolul și Comandamentul Suprem al Forțelor Aliate din Europa.

MARK GALEOTTI

HOMO CRIMINALIS

CUM ORGANIZEAZĂ CRIMINALITATEA LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Traducere din engleză
de Iulian Comănescu

HUMANITAS

Redactor: Luisa Neag
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristian Negoiță
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Livco Design

Mark Galeotti
Homo Criminalis: How Organised Crime Organises the World
Copyright © Mark Galeotti, 2025
All rights reserved.
First published as HOMO CRIMINALIS: HOW ORGANISED CRIME ORGANISES THE WORLD in 2025 by Ebury Press, an imprint of Ebury. Ebury is part of the Penguin Random House group of companies.

© HUMANITAS, 2026, pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Galeotti, Mark
Homo criminalis: cum organizează criminalitatea lumea în care trăim / Mark Galeotti; trad. din engleză de Iulian Comănescu. –
București: Humanitas, 2026
ISBN 978-973-50-9331-0
I. Comănescu, Iulian (trad.)
94

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Îi dedic această carte Annei, pentru fascinația ei față de băieții răi, și Mashei, fiindcă nu e o fată rea.

„Când i se neagă dreptul de a trăi viața în care crede, omul nu are de ales și trebuie să devină un nelegiuit.“—Nelson Mandela

Notă: Deși poate părea ciudat să ne raportăm atât la dolarul american, cât și la lira sterlină, am păstrat ambele monede pentru a evita unele anacronisme deranjante. Evident, cursul monedelor fluctuează permanent, dar în perioada scrierii acestei cărți o liră valora în jur de 1,35 dolari.

CUPRINS

Introducere 13

PARTEA ÎNTÂI: ERA CONSTRUCȚIEI STATALE

1. „Hoți de soi“ și creatori de state 27
Regate de bandiți 30
Antreprenorii violenți 33
2. Între extorcare și protecție 36
Mafiile 37
Bandiții antisociali 40
Constructorii de state 42
Mai puțini bandiți, mai mult stat? 44
Bandiții moderni 45
3. Boabele de cacao și falsificatorii de bani 49
Răzuire și placare 51
Bancnotele contrafăcute 53
Războaiele banilor 55
Bani de plastic și virtuali, dar totdeauna politici 57
4. Jucători, bandiți cu meșteșug și organizarea timpurie a lumii subterane 60
Jocurile de noroc împotriva statu-quoului 61
Bandiți cu meșteșug 63
Culturile criminale 66
Modurile de producție 67
5. Regii cerșetorilor și mahalalele 70
Criminalitatea și orașul 71
Băieții de cartier 73
Despre infracționalitatea urbană 75

Mahalaua de tip șerpărie 77
Sectorul serviciilor infracționale 81
Șerpăriile moderne 83
Șerpăriile postmoderne 86

PARTEA A DOUA: ERA CAPITALISMULUI

6. De trei ori „ura“ pentru regii piraților 91
Primii pirați 92
Și, ah, ce glorie e / Să fii Regele Piraților! 94
Războiul prin alte mijloace 96
Nu există țară pentru bătrânii pirați 99
Refugiile piraților 100
Comunitățile piraților 103
Pirații moderni 104
7. Corupția, birocrația, falsurile și frauda 106
Societatea coruptă 107
Deturnarea birocrației 111
Statul dezbrăcat 114
8. O ceașcă bună de ceai și puțină contrabandă 119
Taxe și cheltuieli 120
Economia imorală 122
Contrabanda ca armă 124
9. Cum să faci rost de orice, de la vite la mașini, și să scoți și bani din asta 128
Cum se face un ban grămadă 130
La cumpărare 133
10. Care-i problema cu contrabandiștii, pornografii și traficanții de droguri? 137
Lupta pentru dreptul de a petrece 139
Sex... 141
...droguri... 145
...și rock-and-roll 149
Gangsterii ca revoluționari 151

PARTEA A TREIA: EPOCA GLOBALIZĂRII

11. Traficanții de droguri, apostoli ai pieței 155
Conectând întreaga lume 157
Originea: regatele narco-banditești 159
Traficul, de la A la B 161

Nu o bandă, ci o piață 162
Drogul modern perfect 164

12. Oamenii în chip de clienți și marfă 169
Comerțul cu sclavi 171
O istorie a exploatării 172
Sclavia modernă 175
Agențiile de turism din lumea interlopă 176

13. Magnații produselor contrafăcute și falsul consumerism 181
Cultura falsurilor 182
Haine de lux contrafăcute 184
Dublurile digitale 186
Esența problemei 187

14. Vânzarea pământului 191
Interzicerea ecocidului 192
Diamantele însângerate și mineralele de război 194
Economia toxică 197
Aurul viu 200
Peste tot și nicăieri 201

15. Vechii maeștri, de vânzare și ca investiție 204
De la credință la fals 205
Vechii maeștri, de vânzare 207
Arta furtului 209
Antichități însângerate 211
Comercializarea culturii 216

16. Mafioții cu gulere albe și economia globală 218
Cum se pune lumea în mișcare 219
Când banii zboară 222
Trimiteți strumfii! 224
Cât valorează banii cash? 226
Dependenți de bani murdari 227

PARTEA A PATRA: MINUNATA LUME NOUĂ

17. Wankeri, scamuri online, ciber-crimă și semantică 233
Hacking pentru distracție și hacking pentru profit 235
Dar oare e ceva nou? Și, în general, chiar e o problemă? 237
Comunități noi, infractori noi 239
Criptomonedele și sectorul de servicii al infractorilor cibernetici 242
Epoca cyborgilor 246

18. Goana imaginației și infracțiunile viitorului 248
O problemă majoră, sau doar o panică morală? 249
Conexiunile stat–criminalitate 250
Războiul infracțional 253
Infracțiuni de tip nou 256
Epoca panopticului 257
19. Gangsteri cu recenzii de cinci stele: puterea rețelei 261
Informații, vrem informații! 262
Rețele de rețele 265
La vremuri noi, bandiți noi 267
Sexul... „slab“? 271
Oare migrează și mafiile? 274
Nu mai există cazare 275
O stafie bântuie prin Europa. „SPECTRE“? 279
20. Lumea infracțională 281
Păstrarea credinței 282
Țeparul și optimistul 283
Mâna tot mai lungă a legii 286
Lumea interlopă 287

Mulțumiri 291
Note 293

INTRODUCERE

Era o bandă disciplinată, necruțătoare, care opera cât se poate de meticulos. Tâlharii se fâțâiau țanțoși prin oraș de parcă era al lor. Și poate chiar era al lor: toată lumea știa cine sunt, iar poliția coruptă nu îndrăznea să se pună cu ei niciodată. Fiecare își știa rostul și locul în ierarhia bandei, iar operațiunile lor erau puse la cale de un naș abil, care înțelegea cât de mult valorează loialitatea. Nici unul dintre membrii care depuseseră jurământul nu avea vreo problemă în a-și concilia activitățile violente cu devotamentul față de Biserica Romano-Catolică. Nu că ar fi avut prea mult de ales: nașul lor era și mare fan al monopolului. Nelegiuiții din raza lui de acțiune aveau de făcut o alegere simplă: să îl accepte ca șef sau să moară. Cu toate acestea, cei mai mulți se alăturau bandei nu de teamă, ci fiindcă apartenența la ea le oferea siguranță, perspective de îmbogățire și chiar respectabilitate. Până la urmă, nu era vorba numai de prestigiul conferit de bani, ci și de faptul că nașul era în aceeași măsură un mediator și un intermediar de putere pe cât era șef al bandei. Oamenii se duceau la el de bunăvoie pentru a-și rezolva disputele și a li se răzbuna nedreptățile, știind că „dreptatea“ lui era mai rapidă și mai neiertătoare decât cea a tribunalelor.

Ar putea fi vorba foarte bine de Mafia în perioada ei de glorie, cea din bastioanele siciliene sau cea din Micile Italii din New York sau Chicago; șeful bandei care e în același timp arbitru și justiție nemiloasă pare a fi desprins direct din paginile

romanului *Naşul* (1969). Şi totuşi descrierea de mai sus se referă la o frăţie a hoţilor fictivă, dar cu corespondent în realitate, din *Rinconete y Cortadillo* a lui Miguel de Cervantes.[1] Cunoscut în mult mai mare măsură pentru *Don Quijote*, Cervantes a scris şi o serie de *Nuvele exemplare*, dintre care una se referă la tâlharii Rincón şi Cortado, care se duc la Sevilla în căutare de câştiguri necinstite, dar ajung să înţeleagă în ce grad organizaţia criminală a tenebrosului Señor Monipodio domină lumea subterană a oraşului. Atunci când Rincón întreabă imprudent: „Oare în ţinutul acesta se plătesc accize de hoţi?“, hamalul care îi previne întâi cine conduce cu adevărat Sevilla le spune: „Dacă nu se plătesc [...], trebuie cel puţin să vă înfăţişaţi domnului Monipodio, care e tatăl, învăţătorul şi ocrotitorul tuturora, aşa că vă sfătuiesc să veniţi cu mine ca să-i juraţi supunere, ori de nu, să nu cutezaţi a fura fără învoirea lui, căci v-ar costa scump“.* Prin charismă, ameninţări şi evidenţe stricte, Monipodio şi „priorii“ (locotenenţii) lui veghează asupra unei reţele complexe de spărgători, zurbagii, maeştri ai deghizărilor şi hoţi de buzunare. Până şi infractorii retraşi din activitate îşi păstrează un rol ca aşa-zise „viespi“, căutând victimele potrivite ale următoarelor jafuri. Monipodio are şi prieteni – sau clienţi – în locuri sus-puse: atunci când un *alguazil* (magistrat) vine să-i ceară ajutorul pentru a-şi recupera punga furată, Monipodio e bucuros să-l ajute, fiindcă oficialul „ne e prieten şi ne face mii de hatâruri pe an“.[2]

Din multe puncte de vedere, relatarea de mai sus pare cât se poate de modernă. Şi totuşi a fost publicată în 1613 şi e derivată din alte istorii, chiar mai timpurii, referitoare la frăţiile de hoţi din Spania. Multă lume înclină să creadă că crima organizată a apărut odată cu migraţia irlandezilor şi a italienilor în Statele Unite în secolul al XIX-lea – iar lucrările mai îndrăzneţe îi prezintă, într-adevăr, pe piraţii din Caraibe ca fiind mafioţii primordiali. Totuşi, în ciuda presupunerilor larg răspândite cu privire la faptul că e un fenomen în esenţă

* Trad. Sorin Mărculescu (n. tr.).

modern, societățile antice și premoderne oferă destule exemple de crimă organizată sau, cel puțin, de strămoși cerți ai acesteia. De la cultivatorii de măslini din Grecia antică, care erau extorcați de bandiți ce le amenințau livezile cu securea sau focul, până la apariția banditismului în Europa modernă timpurie și la crima organizată care operează acum peste tot în lume și prezidează o lume subterană a cărei cifră de afaceri globală este estimată, foarte aproximativ, la peste două bilioane de dolari anual, crima organizată a avut multe chipuri.[3] Frăția hoților descrisă de Cervantes e propusă în mod clar ca un exemplu extrem, dar nimic din ceea ce se găsește în *Rinconete y Cortadillo* nu ne sugerează că Cervantes credea că descrie un fenomen ieșit din comun, care n-ar fi fost considerat de cititor credibil sau familiar. E drept că nu putem lua ad litteram relatările literare. Totuși, *Miscelanea* lui Luís Zapata, scrisă cu mult înainte de *Rinconete y Cortadillo*, se referă la o „frăție" a tâlharilor care „durează de mai mult timp decât principatul Veneției; fiindcă, deși legea a prins câțiva ghinioniști, n-a reușit să-l prindă pe conducătorul bandei".[4] Chiar dacă adesea sunt înflorite și reflectă presupunerile și prejudecățile cronicarilor, poveștile de acest gen tind și ele să aibă un sâmbure de adevăr. De exemplu, deși e foarte puțin probabil ca o bandă din Franța secolului al XV-lea pe nume *Les Coquillards** să-și fi ales propriul „rege", așa cum se spunea la vremea respectivă, ea avea cu siguranță un dialect secret, popularizat ulterior de poetul François Villon.[5] În sine, asta spune ceva despre coeziunea și sentimentul lor de identitate comună. În plus, există multe alte consemnări de fărădelegi istorice de atunci, precum și documente oficiale, relatări personale și chiar dovezi arheologice. Din ele ne putem da seama că crima organizată este la fel de veche ca societatea organizată. Într-adevăr, fiindcă hoții își au propriile coduri, structuri și sentimente privind o identitate comună, „lumile lor subterane" oglindesc adesea „lumile de sus" ale societății obișnuite.

* De la *coquille* – cochilie, scoică (n. tr.).

Și tu, și eu suntem niște hoți. Escroci. Infractori. Sunt șanse bune ca și tu, și eu să fi făcut măcar un lucru care a încălcat legea, de la depășirea limitei de viteză la consumul de alcool înainte de vârsta majoratului, de la fumatul țigărilor fără timbru la inserarea unor „cheltuieli" discutabile în propriile formulare fiscale. Căutarea unei portițe, a unei modalități de a echilibra riscul cu răsplata, testarea tensiunii dintre o societate sigură, ordonată, și interesele proprii fac parte din natura umană. Și am fost dintotdeauna hoți: nu e deloc întâmplător faptul că unul dintre cele mai răspândite personaje din mitologia premodernă este farsorul, adesea nimic altceva decât un mod politicos de a-l descrie pe cel care încalcă legea: coiotul la nativii americani din sud-vest, corbul, la cei din nord-vest; păianjenul Anansi în Africa de Vest; Loki la vikingi și Regele Maimuță la chinezi. Mai târziu, farsorul va supraviețui sub forme noi, de la eroul vagabond și rebel al literaturii picarești la Mr. Punch, Q sau chiar șoricelul Jerry (care au devenit faimoși în *Punch and Judy*, *Star Trek* și *Tom și Jerry*).

Tânjim după sentimentul de siguranță, și totuși ne simțim inconfortabil față de imperativele acestuia. Îi admirăm pe nelegiuiți și renegați în aceeași măsură în care ne temem de ei și încercăm să le limităm raza de acțiune. Există un motiv pentru care nelegiuirea, reală sau fictivă, ne-a ocupat rafturile cu cărți, cinematografele, televiziunile și podcasturile. E foarte plăcut să îți iei toate măsurile de precauție, încuind ușa și trăgând obloanele, înainte de a te cuibări pe canapea pentru o noapte plăcută în fața televizorului, urmărindu-i pe alții cum devin victime. Totuși, avem o relație intimă cu infracțiunile. Noi – presupușii băieți buni, societatea legitimă, „lumea de sus", opusă celei „de dedesubt" a gangsterilor – suntem cei care de fapt *definim* criminalitatea. Noi decidem ceea ce e legal și ce nu. Dacă vinzi tranchilizantul pentru cai pe nume ketamină unui veterinar, ești furnizor de medicamente; dacă îl vinzi unui intermediar care îl va populariza ca „drog pentru cluburi", sub nume de stradă precum „Special K", devii baron al drogurilor. Pe măsură ce societățile devin mai organizate, granițele, mai stricte, iar statele își extind aria de acțiune,

procentul de bunuri și activități pe care le interzicem, controlăm, taxăm și legiferăm tinde să crească în consecință. Vechiul Cod al lui Hammurabi din Babilon includea 282 de legi, reglementări și standarde. Prin contrast, Titlul 17 din Codul Statelor Unite are 2.205 secțiuni și cinci apendice – iar aceasta este doar principala lege penală a guvernului federal. Mai există un vast corp de reglementări pe lângă el, pentru a nu mai vorbi de codurile penale distincte ale fiecăruia din cele 50 de state.

Prin urmare, nelegiuirea nu numai că aduce profit, ci și spune ceva despre noi. Este umbra întunecată a lumii de sus, a cărei formă e definită de contururile societății care o săvârșește. În primul rând, ceea ce alegem să interzicem și măsurile pe care le luăm în privința asta spun ceva despre noi. Astăzi, sclavia este pe drept condamnată nu numai ca o infracțiune, ci și ca un păcat. Pentru romani însă, a elibera sclavul altcuiva era mai mult decât o crimă: era o provocare la adresa însăși țesăturii ordinii sociale. Astăzi, votăm legi care condamnă pe drept cruzimea împotriva animalelor, dar în Evul Mediu se considera că animalele au voință proprie și pot fi condamnate pentru „fărădelegile" lor. În 1379, în satul francez Saint-Marcel-Le-Jeussey, s-a crezut că două turme de porci s-au „revoltat" pentru a susține trei scroafe care l-au călcat în picioare și l-au ucis pe fiul unui porcar. Cele trei scroafe au fost condamnate la moarte pentru crimă și, chiar dacă ceilalți porci au fost și ei judecați în chip de complici, una dintre turme s-a întâmplat să aparțină mănăstirii locale, care i-a înaintat o petiție lui Filip Temerarul, duce de Burgundia, cerând clemență. Așa că restul porcilor au fost iertați.[6] De la stabilirea vârstei necesare pentru consimțământul legal sau a răspunderii penale la definirea a ce e ilegal și ce nu e, legea și fărădelegile sunt expresii ale valorilor statului și societății.

Nelegiuirea descrie, în plus, prăpastia dintre economia morală a statului și cea a poporului lui. Infractorii înfloresc în falia dintre lege și ceea ce comunitățile consideră a fi drept. Pe măsură ce se organizează, statele promulgă legi și percep taxe, care sunt centrale pentru rolul și existența lor. Asta ajunge adesea să incrimineze activități anterior acceptate și

creează un avantaj competitiv, în materie de prețuri, pentru infractorii care sunt capabili și dornici de a evita vămuirea și alte taxe. Prohibiția din Statele Unite a dat pe mâna crimei organizate o piață de aproximativ trei miliarde de dolari pe an, echivalentul a jumătate din bugetul federal în 1920, anul când a intrat în vigoare, piață despre care mulți americani credeau că ar fi trebuit să fie cu totul legală. În mod asemănător, societatea rusească a făcut dintotdeauna o diferență clară între *prestuplenie,* infracțiunea așa cum e definită legal, și *zlodeianie*, ceea ce este privit ca imoral.[7] Secole întregi de guvernare autocratică și egoistă a unor elite restrânse – fie ele aristocrații țarului, birocrații de partid sau politicienii-afaceriști de astăzi – au păstrat separația dintre cele două concepte, fiindcă statul a încercat să incrimineze activități pe care rușii obișnuiți le priveau ca pe un drept al lor, precum culesul de lemne din pădurile țarului, fiindcă, de fapt, acesta avea mai mult decât îi trebuia, în timp ce societatea s-a încruntat în privința unor activități pe care statul le-a sancționat sau le-a privit cu mult mai multă indulgență, precum corupția sau furtul de cai.

Prezența infracționalității, în general, și a crimei organizate, în particular, e adesea un bun indicator al presiunilor la care este supusă o societate. Așa cum conchidea Nick Fisher studiind Atena antică, „stabilitatea relativă a societății, absența unor nemulțumiri sau tulburări serioase, rurale sau urbane, sentimentele puternice de solidaritate familială și spiritul comunitar puternic au contribuit la menținerea unui nivel scăzut pentru acest tip de nelegiuire“.[8] Stabilitatea și echilibrul sunt însă cel mai greu de menținut în vremuri de schimbări economice, sociale și politice rapide. Orice epocă și orice societate sunt expuse presiunii pe care astfel de schimbări o generează, cu evoluția corespunzătoare a infracționalității. Egiptul Regatului Nou, al faraonilor din dinastia lui Ramses dintre secolele al XII-lea și al XI-lea î.Cr., a fost o perioadă de expansiune și schimbare economică, care a expus elitele la influențe străine și la noi surse de bogăție, creând în acest proces premisele unor vremuri de tulburări, instabilitate

și criză a valorilor în întreg imperiul, pe măsură ce credințele și interesele noi începeau să le concureze pe cele vechi.[9] Dar căderea imperiilor poate fi și mai spectaculoasă. În Semiluna Fertilă a Orientului Mijlociu, declinul imperiilor din mileniul al II-lea î.Cr., precum cele sumerian, hitit și egiptean, a fost însoțit de relatări despre prădăciunile unor bande eterogene de tâlhari, jefuitori, mercenari și proscriși, cunoscuți colectiv sub numele de *Habiru* (sau *'apiru*, care poate fi tradus aproximativ prin „mizerabili"). Când Imperiul Goryeo din Coreea a căzut ca urmare a unor sângeroase intrigi interne și a repetatelor invazii mongole, s-a declanșat o asemenea explozie de banditism și răzvrătire, încât imperiul a preferat să devină stat vasal al mongolilor în 1270.

Pe măsură ce istoria omenirii se derulează, ritmul acestor schimbări tinde să se accelereze, în ciuda variațiilor de tot felul. Astfel de schimbări aduc în prim-plan grupuri sociale care nu au încă un interes suficient în menținerea statu-quoului, precum clasele de mijloc educate, grupuri care aveau să fie în centrul mișcărilor revoluționare din Europa secolului al XIX-lea. Ele creează noi oportunități, pe care statul nu poate sau nu dorește să le limiteze prin reglementări, de la căsătoriile forțate și vânzările de copii din aproape fiecare dintre primele douăzeci de secole până la criptomonedele din zilele noastre. Ele pun sub semnul întrebării vechile certitudini și slăbesc sau chiar distrug structuri odinioară solide ale controlului social. Revoluția Industrială, de pildă, i-a împins cu forța sau i-a atras pe țărani în orașe, unde, subit, aceștia au fost lipsiți de toate constrângerile de altădată, de la posibila dezaprobare a propriei familii la autoritatea bătrânilor satului. Nu e de mirare că la venirea la oraș au fost suficient de nesupuși încât să fie considerați „clase generatoare de tulburări", iar disprețul de care erau înconjurați nu a făcut decât să le încurajeze alunecarea spre huliganism și bande de stradă. Cu alte cuvinte, către infracțiune ca act protorevoluționar de sfidare culturală și de clasă. Pe lângă învingători, schimbările radicale creează și învinși, puși în fața alegerii de a accepta o diminuare a statutului sau propriei averi sau de a găsi noi și

ilegale modalități de a și le păstra. În Italia și Japonia, de pildă, gangsterii au profitat de tranziția amplă către economii și democrații moderne după înfrângerea din al Doilea Război Mondial; în mod similar, în Rusia, de epuizarea economică și socială care a urmat Războiului Rece.

În cele din urmă, caracterul schimbător al criminalității delimitează și aria de acțiune, puterea și legitimitatea statului. Pe măsură ce acesta reușește să reducă „zonele gri" în care criminalii pot scăpa de sub autoritatea lui – de la pădurile dese frecventate de tâlhari până la cartierele sărace ale orașelor, unde domnește anarhia –, infractorii trebuie să fie din ce în ce mai organizați pentru a supraviețui. Într-un proces darwinist, cei mai inteligenți, mai iscusiți, mai nemiloși și mai bine conectați dintre aceștia se bucură de roadele muncii lor și preiau teritoriile și afacerile rivalilor mai puțin norocoși sau eficienți. Totuși, criminalitatea poate fi pentru state și un pretext pentru constrângere și control. Pentru filozoful francez Michel Foucault, „prin extinderea activităților polițienești pe care o generează, [criminalitatea] constituie un mijloc de supraveghere perpetuă a populației: un aparat care face posibilă monitorizarea, prin intermediul delincvenților înșiși, a întregului câmp social".[10] Cu alte cuvinte, mai multă infracționalitate – sau cel puțin o teamă publică sporită de infracționalitate – poate însemna și creșterea represiunii. Destui membri ai societății pot beneficia de pe urma industriei infracționalității în maniera lor îngustă, „care pe care".

Majoritatea infracțiunilor nu se circumscriu crimei organizate, însă această carte se va concentra asupra activităților bandelor, mafioților, rețelelor subterane, pentru că explorarea relației fundamentale dintre lumea subterană și lumea de sus – felul în care, pe măsură ce una devine mai complexă, la fel se întâmplă și cu cealaltă, și modul în care cele două se sprijină reciproc în egală măsură în care se contestă – ne spune cel mai mult despre noi înșine și despre felul în care ajungem să ne organizăm în cele din urmă.